

Aarhus d. 8. november 2024

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø

Bemærkninger til Aarhus Klimatilpasningsplan 2024-2030

Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN) billiger helt overordnet udkastet til Aarhus Klimatilpasningsplan 2024-2030. Den er et udtryk for rettidig omhu ifm. de allerede reelle udfordringer, som følger af de hastigt accelererende klimaforandringer.

DN har ikke fundet tid til en minutiøs gennemgang af høringsmaterialet, herunder Miljøvurderingen, men vi vil følge og kommentere på den videre planlægning og den løbende implementering af konkrete virkemidler og tiltag. I relation hertil ser vi desuden frem til at kommentere på den fremtidige kystbeskyttelsesstrategi, som vi forventer vil indgå som et væsentligt element i Kommuneplanen.

DN vil derfor blot benytte anledningen til at fremføre nogle få, centrale opmærksomhedspunkter og principielle pointer, som vi finder afgørende for en bæredygtig og fremsynet klimatilpasning af Aarhus Kommune:

- For DN er det afgørende, at ethvert klimatilpasningsinitiativ så vidt muligt tager udgangspunkt i og tilpasses de naturgivne forhold. Vi betragter naturbaserede løsninger som en forudsætning for en vellykket tilpasning til fremtidens ændrede klimatiske forhold, og vi bør derfor kort sagt arbejde *med* vandet fremfor *imod* vandet.

Det fordrer imidlertid en oprigtig forståelse og accept af, at en bæredygtig beskyttelse af vores materielle samfundsværdier indebærer en respekt for naturens dynamiske processer og dens behov for plads. Udkastet til klimatilpasningsplanen afspejler i et vist omfang denne erkendelse, men det bør i endnu højere grad fremgå som en grundlæggende og ufravigelig præmis.

- En sådan naturbaseret klimatilpasning kræver ihærdig formidling for at opnå den nødvendige folkelige forankring og opbakning. DN konstaterer med tilfredshed, at man i planen lægger op til omfattende borgerinddragelse og involvering af civilsamfundet. Vi anbefaler, at man i den sammenhæng også inddrager Grønt Råd, som vil kunne bidrage med et uvildigt perspektiv, der går på tværs af snævre lokalgeografiske interesser.
- I lyset af den aktuelle situation og de seneste klimafremskrivninger er det DN's vurdering, at Klimatilpasningsplanen bygger på nogle relativt konservative scenarier, som ikke tager højde for de mest alvorlige – men stadig mere sandsynlige – prognoser. Vi anbefaler derfor at man skærper præmissen, alternativt tilføjer et worst case scenario, hvor vandet stiger hurtigere og mere end i det fremlagte scenarie.
- DN anerkender planens anvendelse af specifikke LAR-løsninger ifm. konkrete klimatilpasningsprojekter, men opfordrer samtidig til et mere generelt fokus på at reducere udbredelsen af befæstede arealer, såvel eksisterende som ifm. fremtidig byplanlægning og -udvikling. Det vil ikke blot fremme den naturlige nedsivning og øge terrænets vandtilbageholdelse, men også potentielt skabe synergi med andre grønne dagsordener. Således mener vi, at der er behov for at skærpe vurderingen af det reelle behov

for faste belægninger. Skønt Grøn Norm er et forholdsvis nyt redskab i Kommunens værktøjskasse, vil vi opfordre til allerede at skærpe kravene, så de arealer der skal beplantes bliver større og rummer specifikke betingelser om øget biodiversitet. Ligeledes bør *eksisterende* grønne områder både i og udenfor byen tillægges særlig værdi, også i et klimaperspektiv, idet de bidrager til naturens modstandsdygtighed overfor de forandrede eksistensbetingelser.

- Det er også relevant for en klimatilpasningsplan at forholde sig til og italesætte de store potentialer ved begrønning af facader og tagflader i det urbane miljø. Sådanne elementer bidrager med vandtilbageholdelse, sænker temperaturen, fremmer et bedre mikroklima og skaber smukkere bybilleder – og bør være standardkrav i byudviklingen. Som ressourcestærk storbykommune har Aarhus en særlig mulighed for – og forpligtelse til (!) – at søge politisk indflydelse på den nationale lovgivning og udfordre eksisterende begrænsninger i planlovgivningen.
- Aarhus Kommune bør – i det omfang lovgivningen gør det muligt – forhindre nybyggeri indenfor områder, hvor der er fastslået risiko for tilbagevendende oversvømmelser som følge af stigende grundvandsstand, ekstremregn, stormflodshændelser el.lign. Herunder bør der også over tid arbejdes på en gradvis tilbagetrækning fra eksisterende beboelse i områder, der lider under ovenstående.
- Endelig forestår der en stor udfordring ift. sikring af kommunens ca. 40 km kyststrækning. Her ser DN frem til, at man så vidt muligt vil afstå fra hård kystsikring, og i stedet arbejde med naturbaserede løsninger, herunder f.eks. etablering af kystnære barriere- rev og andre tiltag som drager på – og styrker – de marine dynamikker og økosystemer. I særdeleshed udenfor byzone bør man aktivt imødegå "coastal squeezing" ved at sikre naturens mulighed for at bevæge sig bagud i terrænet, i takt med de uundgåelige havvandstigninger. Det gælder også ved kystskrænterne syd for byen, hvor en fjernelse af de eksisterende høfder vil understøtte den naturlige kystdynamik og derved bidrage til opfyldelse af målsætningerne i EU Habitatområde 234.

Med venlig hilsen
Sebastian Jonshøj